

Romanul Mara

Aparut in 1894 in revista "Vatra ", iar in 1906 in volum, cand romanul romanesc cunoscuse inca putine impliniri, printre care " Ciocoi vechi si noi " de N. Filimon ori "Viata la tara " si "Tanase Scatiu" de Duiliu Zamfirescu, "Mara " face din I. Slavici un deschizator de drumuri in sensul realizarii unor personaje complexe, bine controlate, in acela al zugravirii realiste a unui mediu distinct, targul transilvanean, precum si in privinta fundamentarii analizei psihologice.

Subiectul. Romanul urmareste destinul Marei, precepeata de la Radna, si al copiilor ei, Persida si Trica, pe parcursul trecerii acestora spre varsta adulta. Desi vaduva (sotul ei Barzovanu, care cat a trait a fost "mai mult carpaci, decat cizmar"), eroina reuseste, datorita spiritului ei intreprinzator, sa duca o viata prospera, mascata de zgarcenia si de permanentele ei vaicareli. Persidei ii asigura, cu minimum de efort financiar, buna educatie la calugarite cu ajutorul maicei Aegidia, iar pe Trica il da ucenic la cojocarul Bocioaca. Romanul consacra un spatiu extins vietii sentimentale a tinerei Persida, care, iubita de teologul Codreanu si de fiul unui macelar bogat, Natl, il alege pe acesta din urma. Dupa un indelungat proces de precizare si cristalizare a sentimentului, care ii uneste, Presida si Natl, sunt cununati pe ascuns de generosul Codreanu si pleaca la Viena, nevoiti sa-si paraseasca locurile natale, unde unirea a doi tineri de nationalitati diferite intampina opozitia unui mediu dominat de prejudecati si, in primul rand a parintilor. Greutatile cu care se confrunta si dupa intoarcerea de la Viena, precum si evolutia divergenta a caracterelor lor inaspresc relatiile dintre cei doi soti.

Situatia se imbunatateste, relativ, o data cu nasterea copilului, cand Mara si Hubar accepta in sfarsit casatoria incheiata fara voia lor. Un nou conflict este pe cale sa izbucneasca in privinta religiei in care sa fie botezat copilul. Cand acest conflict se aplaneaza, romanul se incheie, brusc si brutal, cu uciderea batranului Hubar, de catre fiul sau natural, dementul Bandi.

Personajele. Desi personajul Mara, ocupa in carte un spatiu mai putin extins decat fiica ei, Persida, totusi, figura precupetei dein Radna domina intregul roman prin forta ei, prin pregnantia trasaturilor si prin complexitate. Mara este un presonaj, la care se raporteaza si celelalte si care prin ponderea lui reprezinta un factor de echilibru. insusi portretul ei fizic sugereaza masivitate, stabilitate: "Miere mare, spatoasa, greoaie si cu obraji batuti de soare, de ploie si de vant, Mara sta ziua toata sub satura in dosul mesei pline de poame si de turta dulce."

Sufletul ei este dominat de doua pasiuni :pentru copiii sai si pentru agonisirea de bani. Daca in cazul personajului Ghita din nuvela Moara cu Noroc, dragostea fata de familie si patima, cele doua sentimente nu intra in conflict atunci, cand este vorba de Mara. Inventiva, aceasta gaseste totdeauna modalitatea se a-si realiza planurile, in ceea ce-i priveste pe copiii cu cat mai putina cheltuiala, determinand-o pe maica Aegidia s-o tina pe Persida aproape gratis, iar pe cojocarul Bocioaca sa plteasca scutirea lui Trica de armata. Simbolica pentru echilibrul afectiv al Marei intre dragostea pentru copii si iubirea de bani este existenta celor trei ciorapi, in care eroina isi

Referate

Referate, Comentarii, Eseuri, Caracterizari
<http://referatenoi.ro>

pastreaza economiile: "Unul pentru zile de batranete si pentru inmormantare, altul pentru Persida, si al treilea pentru Trica." Cand trebuie sa faca o investitie mai importanta, cum este aceea pentru arendarea podului de peste Mures, Mara ia bani din ciorapul destinat

Persidei, ilustrand astfel o anume zgarcenie, vizibila si in gesturile care insotesc punerea banilor la pastrare: " Cand poate sa puna florinul ia-l saruta, apoi ramane asa, singura, cu banii intinsi pe masa, sta pe ganduri si incepe in cele din urma sa planga. " Ca si alte personaje ale lui Slavici, Mara est caracterizata de orgliul care la ea imbraca forma mandriei de a-si fi facut stare prin munca ei proprie, si a orgoliului matern : "Tot n-are nimeni copii ca mine !" repeta in diferite imprejurari personajul, si aceasta exclamatie plina de satisfactie domina romanul cu frecventa unul laitmotiv, aparand chiar in situatiile in care comportarea copiilor o supara la inceput pe mama. Aceasta capacitate a energicei Mara de a trece peste conflictele care o opun uneori copiilor ce ii nesocotesc vointa (fuga Persidei cu Natl, in rolare lui Trica) o caracterizeaza drept o fire adaptabila pentru care imperativele realitatii insemna mai mult decat sa le nesocoteasca. Datorita capacitatii ei de a lua viata asa cum este, Mara a fost considerata a fi "viata insasi, patimasa, puternica, lacoma, rea, generoasa, vorace si darnica ; animata de tensiunile cele mai obscure, dar si indrumata de elanurile cele mai nobile ; neiertatoare, aspra, severa si blanda."(M. Popescu)

Cu aceeasi izbutita arta a analizat Slavici si evolutia caracterului Persidei, pornind chiar cu portretul fizic : "inalta, lata-n umeri, plina, rotunda si cu toate aceste subirica s-o frangi de mijloc, iar fata ei ca luna plina, curata ca floare de ciresi si alba de o albeata prin care numai din cand in cand strabate, abia vazut, un fel de rumeneala ".Persida iubeste cu pasiune pe Natl. Ea sfideaza orice prejudecata cu privire la casnicie si invinge, printr-o rara stapanire de sine, ori prin calcul. Dupa parerea ei, in dragoste, legea suprema o constituie inimi. Persida nu are nimic conventional in sentimentele sale: se exprima intotdeauna simplu, fara poza.

Cand, dupa ce se casatoreste, cu Natl, constata, ca acesta este o fire pe cat de lasatoare, pe atat de risipitoare, Persida ia conducerea treburilor gospodaresti. La intoarcerea de la Viena, ea deschide un birt, in care ostenste din zori si pana-n noapte. Din acest punct de vedere, Persida se aseamana cu Mara; acelasi spirit intreprinzator , aceeasi tendinta de a agonisi banul. Ea nu este insa stapanita nici un moment de avaritie, dimpotriva, manifestand compasiune pentru Bandi, fiul nelegitim al lui Hubar, il ajuta dezinteresat. in vreme ce Mara este un caracter, Persida sete un destin, reprezenand evolutia de la adolescenta la maturitate.

Viata lui Trica este mai putin complicata. Ucenic si apoi calfa la Bocioaca, el nu de loc, sa-i devina ginere si nici nu cade cojocarului. Din acest punct de vedere, fiind de o moralitate intrucat Mara refuza sa-i dea bani pentru a-si rascumpara serviciul militar, Trica pleaca pe frontul din Italia, unde este ranit. La inapoiere, Bocioaca il face "maiestru" cojocar, in aceeasi zi in care Natl ajunge "maiestru" macelar.

Mediul in care actioneaza eroii din romanul Mara se situeaza din punct de vedere social, in lumea targurilor transilvanene, Lipova, Radna, Arad, legate intre ele prin podul arendat de Mara.

Prezentat in spiritul romanului realist mediul este descris in amanuntime si in pitorescul care este generat de precizia descrierii, de cantitatea de viata pe care acesta o contine, si nu de podoabele stilistice.

Prin evocarea acestor medii si prin personajele sale complexe, antrenate in conflicte puternice si puse in situatii diverse si bogate, ca insasi viata, I. Slavici deschide calea romanului realist, obiectiv, pe care vor pasi dupa el scriitori ardeleni ca I. Agarbiceanu si L. Rebreanu.